

պատուները Ահա ինչ որ բարեկամս Շարլէն (*) ալ ուզած է արտայայտել այն միտայլին վրայ զոր Հանրապետական նախագահը պիտի յանձնէ ինձի հիմա Չիմ գիտեր թէ հասարակական ի գործ դրի՞ արդեօք այն աշխի իտէալը զոր արուեստագէտը ուրուագծեր է հին, բայց գոնէ ջանայի զայն իմ էութեանս առարկան, վախճանը ու նպատակը ընել:

ՔԱՆԿԱԿԱՆ

ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Այսի զարմող իրողութիւն մըն է թէ այս օրերս Չինաստան, որ նոր կնքուած խաղաղութեան պայմանագրութեան հա՛մաճային, լատական տարիներ արտասահ՛մանէն սպառազինութեան յատուկ առարկաներու գնում չպիտի ընէ, մտադիր է իր նոր եւ լաւագոյն մարտանակերը ծախսել Այս պարտքան թերեւս անով կը բացատրուի որ, Չինաստան տակաւին եւրոպական իմաստով տորմիդ մը չունի, եւ թէ փոխարքաներու տորմիդներ միայն գոյութիւն ունին: Չինեւճարեական պատերազմի միջոցին, հիւսիսային Չինաստանի արեւմտի տորմիդը կը փճանար, ուրկէ վերջ չանքեր կ'ըլլային տորմիդի այս մասը կարելի եղածին չար շուտ նորոգելու համար: Այդ ատենները, Բորդ Արթիւր, Վայ Հայ Վայ, Բիւռու Չու Նաւահանգիստները տակաւին կը պատկապին: Չինաստանի՝ որ նպատակ ունէր ամբասնել զանոնք Այսպէս Գերմանիայէն երեք եւ Անգլիայէն երկու զրահաւորներ, ինչպէս նաեւ զանազան թնդանօթակիրներ բերել կը արուէին: Սակայն յետոյ, երբ օտարականները հետզհետէ կը գրաւէին Քիւտու՛ չուն, Բորթ Արթիւրը, եւ Վայ Հայ Վան, այդ նաւերուն համար հիւսիսային Չինաստանի շուրջերուն մէջէն այլ եւս կարեւոր պատերազմական նաւահանգիստ մը չէր մնար: Անցող տարի երբ չիֆոթութիւնները կը ծագէին, միջազգային պետութիւնները թափուէին մօտերը գտնուող թնգանօթակիրները կը գրաւէին իբր պատերազմական աւար եւ իրենց միջեւ կը բաժնէին: Գալով զրահաւորներուն անոնք կը շարունակէին մնալ Չինացիներուն սեփականութիւնը: Չիֆոթ ընդհանուր կառավարիչը կ'ուզէ այս վերջիններէն ազատել սակայն, որովհետեւ անոնց համար նաւահանգիստ մը չունի, եւ յետոյ որովհետեւ այդ զրահաւորները, պահելու համար անհրաժեշտ քարամը կը պակսի: Ետեւքէ Բեւանի եւ հարաւի փոխարքաները սակայն, ըսաւ տրամադիր չէն երեւար ըստանձնել այդ մարտանակերու հոգը, որոնք իրենց նոր ծակերուն զուտ պիտի բանային: Ուրեմն ուրիշ բան չմնար ընելու, բայց ինքն զանոնք օտար պետութեան մը ծախել: Զարմանալի է որ այս պայմաններուն մէջ, Շարուն չուքեր առիթէն օգտուել իր տորմիդը կարեւոր չափով մըն ալ մեծողցած ըլլալով, եւ ինչպէս կը հաւատարմի, Ռուսիա Շարուն աւելի ճարպիկ գտնուած է որ 5 միլիոն տղա-րով Չինաստանէն կը գնէ Շիթէիին: մէջ չինուած երեք զրահաւորներ, երկու թնգանօթակիրներով: Ասիկա դէ՛ ճառ տուր մը չէ եղած Ռուսիոյ համար, քանի որ այդ բոլորովին նոր երեք զրահաւորները միայն արժան են չինական կառավարութեան, վեցուկէն միլիոն տղար:

Ճշմարտագէտ խիտուր գոյներով կը ներկայանայ այսօր Անգլիոյ գաղթային քաղաքականութիւնը, որ քիչ տարիներ առաջ տակաւին իբր տիպար քաղաքականութիւն մը կը նկատուէր այնին դաղթային գործերու մէջ: Այսօր, ամէն մասնավոր թէ Հարաւային Աֆրիկէի երկու փոքր հանրապետութեանց գոյութիւնն ունենալը, անգլիական գաղթային պետութեան համար կրնայ վտանգաւոր ըլլալ, ուրեմն զանոնք մէջտեղէն վերցնելու համար էր որ պատերազմ հրատարակուեցաւ, թէ Պօթսդամու պատերազմը Անգլիոյ ու ժողովրդի կը նուազցնէ եւ զիւստագոյնական իր ընդհանուր աղատութիւնը կը կապկպէ, կը շնայեմ երկրին առեւտուրին եւ երեւառուութիւն, եւ գաղթային կայարան:

(*) Շարլէն այն արուեստագէտն է որ չինացի Պէրթրէօի նախորդած մէտայլը Այս մէտայլին վրայ ներկայացուած է Պ. Պէրթրէօ նաեւ ամբողջ մը վրայ, սեղանի մը առջեւ իր աշխատանոցին մէջ: Գոզը երկու կնիւր կիցած, կը նստին անոր խուկումներուն անոնցմէ մէկը ձեռքը բռնած է զրոյակ մը ու զափնի մը միւսը փայլուն ճայիլի մը իրենց անուները կը կարգադրուին քիչ իրար: «Հայրենեայ եւ ճշմարտութեան համար»:

Թեան աւելի զարգանալուն արգելք կ'ըլլայ, ատենք ամէնը այն տեսակ իրողութիւններ են, որոնց առիւտ չափ կը պզտիկնայ առասպելական գաղթային Անգլիան: Հակառակ այս բոլոր աննպատկարարականներուն, Անգլիա գոնէ միտքաւորութիւնը չունի չէն երկիրներու մէջ հաստատուելու, եւ ընդհանուր խաղաղութեան խաղաղութեան մը մէջ իր գործը առաջ տանելու: Հարաւային Աֆրիկեան պատերազմին հետեւանքով այն կողմերը ամբողջովին աւերակային երեւոյթ մը ստացած են եւ մինչեւ հիմա Պօթսդամու ցոյց տուած կենսական ընդգիծութեան այ կրնանք հետեւցնել թէ դեռ չափ մը առանձնեւոր համար խաղաղութիւնը պիտի փախի Հարաւային Աֆրիկէէն, եթէ Անգլիացիները չուզեն զոհացում տալ Պօթսդամու գոնէ իրենց ինքնօրինութիւնը ձգելով իրենց: Այս ամէնը նպատակաւոր նշաններ չեն Անգլիոյ, մեծագոյն գաղթա-յին պետութեան ապագային համար: Եստար արգէն իրաւունք ունեցած ըլլալ կը կարծեն, ենթադրելով թէ 19րդ դարու մեծագոյն գաղթային պետութիւնը չափ սեւ գոյներով թեւակոխեց 20րդ դարը եւ թէ կարող չպիտի ըլլայ իր այդ մեծութիւնը այս դարուս մէջ ալ պահել:

★

Այսքան աննպատկար զայմաններու մէջ, չըջալալուց Անգլիայի քաղաքագէտները մասնաւոր կերպով գոյ պէտք է ըլլան, թէ բրիտանական կայսրութիւնը, աշխարհի ուրիշ մասերուն մէջ ալ բարդութիւններ չունենար կամ անոնց տեղի չի տար: Տարակոյն չի կայ որ Չէմպլոնէի ծանոթ յայտարարութիւնները Գերմանիոյ պատերազմական եղանակի մասին, վերջին ֆրանսեւեւերմանական պատերազմին ատեն, զգոցութեանց տեղի տուած են, միւսս նախարարներու քով: Այսպէս Գերմանիոյ նախարը գեպան Հայֆէլտի մահուան առիթովն օգտուելով, Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարը մասնաւորապէս կը ճշդէ այն ամէնէն բարեկամական յարաբերութիւնները, որոնք Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ միջեւ գոյութիւն ունին:

ՅԱՐԱՆԱԿԱՆ ԴԵՍՊՈՒՆՏՈՒՆԸ
ԵՒ ԲԵՐԵՒԵՆ ԱՌԱՐԱՌՈՒՄՆԵՐԸ
ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ Պ. ԲԵՐՈՒՆԻ ՀԵՏ

Եւրոպական եւ մասնաւոր ֆրանսական քանի մը թերթեր, ամերիկեան կամ անգլիական աղբիւրներէ տանելով հրատարակեցին տեղեկութիւններ՝ զեպագիտական մարմիններուն ապտուածէն վերջ՝ Բեւանի մէջ կատարուած աւարտութիւններու մասին: Այդ տեղեկութեանց նայելով, դեպքանական «Երեք տիկիներ», զայն նակից բանասիրելու Բեւան մտնելէն առաջ միջապէս վերջ զարգարանայ յատուկ առարկաներու չինական վաճառատուն մը մտնելով՝ զայն աւարի մասնած է ինչ: Միւս կողմէ ամէն որ յետ միջօրէի՝ դեպքանատուններուն մէջ աճուրդի կը հանուին եղբւր աւարի տրուած առարկաները եւ երկիրներն ալ փոքր «արշաւներ» տեղի կ'ունենան եղբւր շրջակաները կողորտելու համար: Թանկ խմբագիրներէն մին ճշգրտու համար այս տարածայնութիւնները՝ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Բեւանի ֆրանսական նախարը գեպան Պ. Բիւրնի հետ, որ նոյն գէպքերու միջոցին՝ Բեւան կը գտնուէր Պ. Բիւրնի հետեւալը պատարանած է: «Բացարձակագէտ սխալ է որ օտար դեպքանատուններու տիկիներէն մին գործած ըլլայ այն տարաքներէն մէկը՝ որոնք յիշատակուած են ինձ տուած տեղեկութիւններուն մէջ: Հարկ չեմ համարել գիտել տալ ձեզ որ այդ տեղեկատուները՝ որոնց անուններուն եւ վկայութեանց կոչում կ'ըլլայ, գէպքերու միջոցին Բեւանի մէջ չէին գտնուել եւ իրենց այդ լուրերը զուտ եղբրուաքով եւ չինածու պատմութիւններ են: Ճշմարտապէս է որ երկու օտար տիկիներն՝ որոնք ոչ ի՛րեք կը վերաբերին դեպքանական մարմինը՝ զայնուից բանական Բեւան մտնելէն վերջ՝ աւարտութիւնները կործանեցին: Գալով ինձ, զիւստարարը ջանաւորի որ՝ երբ պաշտպանութեան կարածանին մեկնումս կ'ծիլը քակուեցաւ՝ մերազնեցի ճամբորդութեան սնտուկներուն եւ կամ պայտուակներուն մէջ չգտնուել ճոյ ու կիւ կամ արծաթի ձողեր կ'այն այն տեսակ առարկայ մը կամ իրեղէն մը որ վերաբերէր այն աւարտութիւններուն որոնք մեր չարքարանքներուն եւ տուած պանքներուն յաջորդող առաջին խանդին ու ետեւորումին միջոցին գործուեցան: Եւ այս միջոցը ամենայն իրատեսութեամբ ի գործ դրուեցաւ կ'աւանդուել թէ միայն մենք եղանակ որ այս միջոցը ի գործ գրինք եւ արտասովոր բան է

որ Պ. Վալտէր Ռուսիոյ քերէն եղած ցաւալի յայտարարութեանց համաձայն՝ միւսակ մենք ենք ինքզինքնիս առաջատանող այն տեսակ արարքներու համար՝ որոնք մեծ մասը մենք ուրիշներ գործած են: Գալով աճուրդի խնդրոյն՝ որոնք ամերիկեան եւ անգլիական լուրերուն մէջ երեւցան, միմիայն մէկ դեպքանատուն մը մէջ կատարուեցաւ: Եւ այս աճուրդէն ընէ մին է որ մասնաւորաբար կը շահաւորուէր այդ տեղեկութեան հեղինակները: Այս վաճառութեանը երեք ամիս տեւելին շարունակ ամէն օր՝ ժամը երեքուկէսէն մինչեւ երեկոյ: Աճուրդները կատարուեցան խնդրոյ առարկայ եղած գեպքանատան պատկանող բանակի սպաններուն հսկողութեան ներքեւ, որոնց կ'աջակցէին միւսնոյն դեպքանատունէն քաղաքային պաշտօնատար մը: Ուրիշ ոչ մէկ դեպքանատուն մէջ Չինացիներէ կողողուած իրեղեցներու վաճառութեան տեղի ունեցաւ: Գրանք ապահովուիլ եւ ուրիշներն ապահովել որ Բեւանի առման անխուսափելի չ'առեւանջը եղող զեղծութիւններուն մէջ, եւ երկու ամիս շարունակ չինական կառավարութեան կողմէ օտարականները չ'արգելու համար եղած փորձերը վերջ ալ զեղծութիւններէն ձրանսացեղ վերադրուած մասը անհունագէտ փոքր է բաղդատմամբ գործուած զեղծութիւններու ամբողջութեան, որուն անուշտ կ'անխարկէ զօրավար Վալտէր, իր տեղեկագրին մէջ:

Մեր արշաւախու միջին ընդհանուր հրամանատարը չափ լաւ կը ճանչնար: Որոնք այդ զօրավարը՝ որուն ընթացքը այնչափ տալիս, ուղիղ եւ խիստ էր՝ եւ որ չափազանց զարմացած ըլլալու է տեսնելով թէ ինչ տեսակ մեկնութիւններ կը տորուին քանի մը իրադրութեան կողմէ իր զիր առած իրողութեանց, զորս ամբողջած է գաղտնի եւ մտերմական տեղեկագրի մը մէջ: Վերջին խօսք մը եւս կ'ըսեմ: Վալտէրը թէ չ'արարութեան կողմէ անաջ եւ կամ ետքը՝ ոչ մէկ կերպով թողտուտութիւն ըրած եւ Բեւանի մէջ գործելու այն տեսակ արարք մը՝ որ բացարձակագէտ մեր իրաւունքէն դուրս եղած ըլլայ:

ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի քերթերէմ 29-30 նոյ.)

ԱՆԳԼԻՈՅ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐԻ ՃԱՌԸ.— Մարքիշ Լանտաուս, Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարը, Տերմիթթերի մէջ ատենաբանութեան մը ընելով, Գերմանիոյ նախարը գեպան Հայֆէլտի յիշատակին ամէնէն խոր յարգանքի մը արտայայտութիւնները ընելով ըսաւ թէ «Հայֆէլտի կը յարգուէր, որովհետեւ անոր մէջ կը տեսնուէր բաւական մեծ պետութիւն մը»: Յետոյ խօսքը Չէմպլոնէի ծանօթ ատենաբանութեան զատել բերած յաղութիւններուն վրայ գործնելով, ըսաւ թէ անոր մէջ անարդարական անխարկութիւն մը չէր տեսնուէր, եւ թէ ոչ մէկ վայրկեան կրնայ հաւատալ թէ նպատակաւոր կերպով եղած անարգանք մը կրնայ տեղի ունեցած ըլլալ: Մարքիշ Լանտաուս իր խօսքը շարունակելով ըսաւ նաեւ թէ Անգլիոյ յարաբերութիւնները օտար պետութեանց հետ, բարեկամական են եւ զոհացողիչ, թէ Անգլիա բարեկամական բանակցութեանց մէջ է, Չինաստանի հետ յոռաշփեցանքի տեղի ունենալը առեւտրական զոհարարութեանց մասին, եւ Մ. Նահանգներու հետ Նիքարագուայի ջրանցքի խնդրին համար, թէ Աֆրիկէի մէջ պատերազմի յառաջգիծութիւններ կ'ընէ, եւ թէ Բեւանի Պէրթրէօի յայտարարութիւնները յաճում յառաջ բերելու համար միայն եղած եւ սխալ են:

ՏԱՐԵԿԱՆ ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՌԵՒՆՏՈՒՆԻ ԵՒ ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԹԵՍԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆ.— Նախարարապետ Վալտէր Ռուսո կը նախագահէր առեւտրական եւ ճարտարաւեստական հանրապետական ընկերակցութեան տարեկան երկրորդին, որուն ներկայ էին բոլոր նախարարները ի բաց յանալ արտաքին եւ ծովային գործոց նախարարներ, եւ 800ի չափ հիւրեր: Ընկերակցութեան ատենապետը խօսք անելով կը յայտարարէր թէ առեւտրով զրաւողները այն տեսակ քաղաքականութեան մը կ'ուզեն որ արտասահմանի մէջ երկրին արտարարութեանց համար սպառման հրապարակներ ապահովէ, թէ բոլոր տեսակ արտադրանքները զեւ են այն տեսակ քաղաքականութեան մը որ արտասահմանը մը կրնայ ունենալ: Պրիստի, Պարիսի եւ Միւրնայի ատենաբանութիւններէ վերջ՝ նախարարապետ Վալտէր Ռուսո խօսք

անելով ըսաւ թէ կատարուած թիւեր ստանձնած պահուն, չափ աւելի սպասանալի ամբողջ կային քաղաքական հորիզոնին վրայ քան թէ այսօր խօսքը արտաքին յարաբերութեանց վրայ գործնելով, նախարարապետը ըսաւ թէ ինքը այդ մասին կ'անդէգդայ եւ Ֆերիի քաղաքականութեանց կողմը կը բռնէ: «Անգլիոյ մեր գաղթային տիրապետութիւնը տարածել չէ, յարեց Վալտէր Ռուսո, այլ զանոյն պահելու եւ կազմութեան կերպերով Միւսը ձրանսա մը կ'ուզենք, ոչ թէ տարածութեամբ մեծ, ալ մեծ բանին առեւտրական եւ ընկերային յառաջգիծութեան տեսակետով:»

ԿԵՐԻՈՒՆԱԿԱՆ ԱՐԵՐԻԱՆՍԻ ՄԷՋ.— Պոկոպուէն Նիւ-Ենք Զերդուի հաղորդուած հետադիր մը կը յայտնէ թէ Քոլոմպիական կառավարութիւնը հրովարտակ մը հրատարակած է, յայտարարելով թէ Վենեցուէլայի հետ զիւստագիտական յարաբերութիւնները խզուած են եւ թէ Բարաթի Քոլոմպիական գեպքանք մեկնած է:

Ականատես Ամերիկացի մը, կ'ըսէ Նիւ-Ենքը հետադիր մը, կը յայտարարէ թէ ինքը անձամբ տեսած է Քոլոմպիական կառավարութեան լիզնիտիւրի մը 40 անդամներ արձակելու Բորդո Պէրթրի վրայ, եւ թէ մեծագոյն չէնքերէն քանի մը հատ քանդուած են: Քաղաքին ընակիչները առաջինը հետադրած էին արդէն:

Քոլոմպի հետադիր մը կ'ըսէ թէ Տք. Ականատես, զօրավար Ճէֆրիս եւ կառավարական կուսակցութեան պատկանող ուրիշ պիտի մը, այն տեղ հասած են, կ'ըսեն իրեղեցիները համար միջամտելու նպատակով: Այս անձնաւորութիւնները հետաւորս են Ամերիկեան եւ Անգլիական զորանոցներու: հրամանատարներուն հետ ալ իրաց վիճակին վրայ բանակցելու:

Տք. Ականատես, նորագոյն հետադիր մը նայելով, Քոլոմպի մեկնած է արդէն զեպի Բանտամ, Ամերիկեան պահպան զօրքերով: Ետեւ 29ին տեղի կ'ունենար Քոլոմպի քաղաքին արտասաններու կողմէ մարտանակերու հրամանատարներուն ծանօնումը, որոնք այլ յետոյ պիտի յանձնեն Տք. Ականատես:

Նիւ-Ենք Զերդուի կը գրէ թէ զօրավար Քաղաք Պարիս Սպառազինութեան, ճակատամարտի մը միջոցին օդանոսի մը անհաջողակ ընթացքով Քոլոմպի սկան բանակին երկրորդ ընդհանուր հրամանատարն էր:

Մ. Նահանգներու Բանտամի հիւպատոսէն Ուալիսկիմը հասած վերջին հետադիր մը կը հաղորդէ թէ ապստամբները որոնք մէկ քանի օրեք է ի վեր բոլոր քաղաքի վրայ թիւր ձեռք անցուցած էին, պարտութիւն կրած են, եւ քաղաքը վերադարձ կատարութեան ձեռք անցած է:

ԴԵՊԵՐԸ ԶԻՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ.— Լազարեաններու միտարարութեան ընդհանուր պրոկուրորը Ֆիլիպպի թիթակցի մը յայտարարած է թէ Լազարեան միտարարները ըսաւ չեն հիւրեր ֆրանսական արշաւախու միջոցներուն եւ զիւստագիտական չէքեր տուած ըլլալին, անոնց՝ որոնք պատերազմի աւարներուն մէջ պէտք էր որ բաժին մը ունեցած ըլլային: Ընդհանուր պրոկուրորը կը յարէ թէ ատով Լազարեան միտարարները արդարութեան եւ օրէնքի գէւ բան մը չէին ըրած, այլ երբեմնի դեպքան Բիւրնի եւ զօրավար Ֆերիի հետ կանխօրք համաձայնութեամբ մը, անտարակոյս զիւստագիտական ծառայութիւն մը մատուցած էին:

Բեւանի պրոկուրորի մէջ չըլած զորոյցն ունենալով, կ'ըսէ Լանտաուս հետադիր մը, Ռուսիոյ եւ Չինոյ միջեւ Մոնտուրիական պայմանագրութեան մասին կատարուելու վրայ եղող լուսնայնագիտական իրողութիւնները կ'ըսեն եւ ծառային կատարարութեան կողմէ նոյն պայմանագրութեան քանի մը կէտերու գէւ ըրած առարկութեանց հետեւանքով:

ՃԱՐՏԱՐԱՐԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՆԱԽԱՐԱՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆ.— Բեւանի լուրերը Իգո, Բեւանի պրոկուրորի հանձնելով այցելութիւն տուած է արտաքին գործոց նախարար կոմս Լանտաուսի, որուն վերջին կը արտասանէր նոյն օրը իսկ: Մարքիշ Պոկո, այցելութեան երկրորդ օրը ընդունուած է նաեւ Զարին Ներկայութեանը ի պատիւ: մարքիշին կոմս Լանտաուսի չէղք սեղան մը տուաւ որուն զիւստարարը հրաւիրուած էին, բայց ի մարքիշին ընկերագործներէն, ճարտական գեպքանատան եւ Ռուսիոյ արտաքին գործոց պաշտօնատարները:

ՃԱՐՏԱՐԱՐԻ ԵՐԵՎԱՆԻ մասին Բեւանի պրոկուրորի լուրերը, Լանտաուս հետադիր մը կը հրատարակեն, որ կ'ըսէ թէ մտադիր է զաղթային նախարարի պատճենէն քաղաքականութեան իրաւունքը կը հետադարձէր:

Թէ 70ի չափ զինուորական զորաբաժիններ 4-500 զոյգով տակաւին կուտի քաղաքին վրայ կը մնան: Ատենց 26 խուրճիկ Թրանսիլանի, 31ը Օրանսի ազատ պետութեան եւ 18նալ Բարեկոյս գաղթականները մէջ են: Ատենց գէւ բրիտանական զօրաբաժիններ զնելու գործը չափ զանգաւորէր տեղի կ'ունենայ: Պօթսդամու յարաձայնան երթարկելու վիճակին մէջ չեն ձգեր ինքզինքնին Պօթսդամու բրիտանական զինուորներու բոլոր շարժմանց մասին իրարու որ, մասնաւորաբար Թրանսիլանի հարաւային արեւելեան կողմը, ուր քանի եւ չորս ժամուան մէջ կրնան միանալ եւ անոնք բաղաժիթ ըլլալ որքան անգլ. զօրաբաժինները:

Բարեկոյս գաղթականները վերին հրամանատարը, պատերազմական նախա-րարութեան ուղղած հետադիր մը մէջ կը հաղորդէ թէ Ֆուշ Գոթի հրամանատարէն գրութիւն մը ատացեր է, որուն մէջ վերջինս կ'ըսեցին իրեն որ երկու Անգլիացի զինուորներ, որոնք գերի բռնուած էին, մասոյս 16ին Տորալէսի մէջ հրապարկ բռնել տուած է:

Պրիւսիայի պօսական շրջանակներու մէջ կ'ըսեն թէ զօրավար Տէլէյ, Թրանսիլանի կառավարութեան կողմէ ընդհանուր պօսական զորութեանց վերին զինուոր նախակուած է, եւ այս օրերս կը ճախրորդէ զանազան պօսական կ'ընդունեն:

Անգլիական եւ մասնական հրատարակութեան մը մէջ կը տեսնուի հետեւեալ ցուցակը՝ որ կը թղթագրէ հաշուելու Հաւաքական Աֆրիկէի պատերազմի ծախքներուն ամբողջական զուտարը մինչեւ առաջիկայ մարտ 31.—

	1899—1900	
Պահանջ	23,000,000	
Տոկոս	217,000	
	23,217,000	
	1900—1901	
Պահանջ	73,737,000	
Տոկոս	1,383,000	
	65,120,000	
	1901—1902	
Պրիւսիայի պահանջ	56,070,000	
Յաւելուածական տոկոսներ	6,500,000	
	100,000	
Գումար հոկտ. ամսոյն	62,670,000	
Տոկոս	3,260,000	
Գանձային ծախքեր	3,360,000	

Բ	91 62	Բուս. երկթ.	101
Բ	49 75	Ուս. Ռեփ	286
Բ	26 75	Փոխ. 1. Նստածի վրայ	239
Դ	24 37	—	—
	11 25	—	—
Զինիքի	105 75	Պրիսիսի, 2 Դեկ.	—
	104 50	—	—
Խաղի	13 50	Ուս. Ուս. Սեպ. 1)	24
	82	Բուս. երկթ. Ուս.	107
առ	—	—	—
Կան. 1881	39	—	—
	30 50	—	—
	42	Պրիսիսի, 2 Դեկ.	—
890	—	Բուս. երկթ. Ուս.	109
88 97	89	Բուս. (100թ.)	216
Նստ.	03 25	Փոխ. 1. Նստածի վրայ	20
առի վրայ	25 35	—	—

սիւրանոն	1401	ԳՐԱԼԱՆ. ԸՆԴՍԱՅԻԸ	110 00
»	370	Ազգ. Ուկի	87 2
»	010	20 Ֆրանսիաց	107 0
Իսթիլէ Է ամէ-Ֆի	120	20 Սարաբը	90 2
»	0 6	Յոլ Լիմբերլալ	51 0
»	0 2	Գրիմից	108 6
»	0 2	Մէհմարէ արծաթ	107 1
» 1388	198	Մէհմարէ քաւար	102 3
» Զուռն.	405 50	Մէհմարէ մանրուք	99
»	51	Մէլմարիք	103 3
»	455	Պէշեք	65
Ինի Ինկ.	243	Բուլղիկ արծաթ	108
»	480	Շիր. արծիւ. Ֆրէն	87
Ինի Է Լիմբերլ.	369 50	» » Խապկը.	77
լալմի.	9 65	» » Բուշնիկը.	85
ԳԱԼԱԻԻԲ		Ռէշմիլա	10
»	110	Բուլղիկ Թիլիսարմոս	9
» Էնք	109 1/2	Շարքի	8
»	22	Մարք	107 0
» Էնք	28	Տարիքի	38
» Էնք	22 08 1/2	Անգլի. ոսկի	110
» Էնք	18 64	Գրանալ.	87
»	—	Բուշնիկը.	86
»	—	Պուշիկ.	86
»	—	Խապկ.	82

2 Դեկտ.	91 62	Րուս. երկրի.	101
B	49 76	Օւս. Իւսի.	286
C	26 76	Փոխն. Լ. Լուսանի Ժրպ.	289
D	24 37	—	—
—	11 25	—	—
Հիւրիւր	105 75	Պրիսիւր, 2 Դեկտ.	—
—	104 50	—	—
Երկրի	15 50	Լուսնի Օւս. Սեւի D	24
»	82	Րուս. երկրի Սեւի	107
»	—	—	—
Հիւր	39	—	—
Հիւր 18S1	30 50	—	—
—	42	—	—
—	—	Պրիսիւր, 2 Դեկտ.	—
890	—	Րուս. երկրի Սեւի	103
89 89°	89	Րուսի (100°)	216
»	03 25	Փոխն. Լ. Լուսանի Ժրպ.	20
»	25 35	—	—
Երկրի Ժրպ.	—	—	—

